

Valgfagsbeskrivelser E21

9. semester

Indholdsfortegnelse

Valgfag: Træning af generelle terapeutkompetencer gennem deliberate practice	2
Valgfag: Sorg og kærlighed	16
Valgfag: Introduktion til dyreassisteret pædagogik, terapi og rehabilitering	27
Valgfag: Seksualitetens psykologi.....	34
Valgfag: At kende kultur – forandre kultur – skabe kultur	40

Valgfag: Træning af generelle terapeutkompetencer gennem deliberate practice

Modultitel dansk: Træning af generelle terapeutkompetencer gennem deliberate practice

Modultitel engelsk: Deliberate practice training of general psychotherapeutic skills
ECTS: 10

Placering

9. semester

Modulansvarlig

Ole Roxo Karkov Østergård: karkov@hum.aau.dk

Undervisere

Ole Roxo Karkov Østergård

Kristine Kahr Nilsson

Type og sprog

Valgfag – dansk

Mål

Den studerende skal opnå:

Viden om:

- Generelle psykoterapeutiske færdigheder og kompetencer (non-specifikke terapeutiske faktorer)
- Process-outcome forskning inden for psykoterapi

Færdigheder:

- At arbejde med sin egen følelsesmæssige indstilling, empati og responsivitet som terapeut
- Etablering af den terapeutiske alliance og håndtering af alliancebrud
- At kunne formulere og kommunikere et interpersonelt fokus for behandlingen

Kompetencer:

- At kunne identificere og arbejde med egne psykoterapeutiske færdigheder, som er fælles på tværs af psykoterapeutiske retninger
- At kunne anvende enkelte metoder til at undersøge eksponering for belastning og aversive barndomsoplevelser hos voksne
- At kunne stå for egen videre faglige udvikling på feltet

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Kurset præsenterer den nyeste forskning i centrale dele af klinisk psykologi gennem forelæsninger, rollespil, hjemmeopgaver med træning af generelle terapeutfærdigheder og deltagelse i forskning.

Kurset giver for det første en indføring i centrale psykoterapeutiske færdigheder og kompetencer, som har betydning for den psykoterapeutiske proces og udbytte på tværs af psykoterapeutiske retninger. Derfor bliver disse kompetencer også ofte kaldt "non-specifikke" eller "fælles faktorer". Kurset giver for det andet rig mulighed for, at kursusedtagerne kan arbejde med egne terapeutiske færdigheder ved at rollespil terapisituationer og ved at respondere som terapeuter på videoklip med skuespillere, som spiller virkelige klienter. Kurset er derfor både teoretisk og anvendelsesorienteret.

Omfang og forventning

Elleve halve kursusdage med i alt 33 timers undervisning. Efter en introduktionsgang på 3 timer, er kurset opbygget i to moduler, som hver består af fem halve kursusdage a tre timer. Dertil kommer hjemmeopgaver, læsning og deltagelse i forskning.

Modul 1 er teoretisk. Her vil underviserne afholde forelæsninger om de centrale begreber og teorier inden for non-specifikke terapeutiske faktorer: Empati og responsivitet, den terapeutiske alliance, reparation af alliancebrud, formulering af et interpersonelt fokus og terapeutisk ekspertise. Forelæsningerne vil blive suppleret med videoer af psykoterapeutiske mestre, gruppearbejde og hjemmeopgaver, hvor deltagerne efter undervisningen skal svare på enkelte spørgsmål til teorien.

Modul 2 er anvendelsesorienteret og følger principperne for deliberate practice. Efter en kort introduktion til undervisningsgangens tema, vil kursusedtagerne se terapivideoer eller terapidemonstrationer og derefter arbejde med at rollespille terapisituationer ud fra en case. Her vil deltagerne skifte mellem at være terapeut, klient og observatør. Rollespillene vil blive videooptaget, så der er mulighed for at terapeuterne kan få feedback fra underviser og hinanden. Kursusedtagerne skal imellem hver af de fem kursusgange træne deres terapeutiske færdigheder ved at se og respondere som terapeuter på videoklip med klienter i specifikke terapisituationer, som relaterer sig til emnet for den foregående undervisningsgang (fx alliancebrud). De studerende får feedback på deres svar fra underviser og fra medstuderende, som således også skal give feedback til medstuderende som en del af kurset.

Forskning indgår som en del af kurset. Formålet med forskningen er at undersøge de studerendes udbytte af undervisningen og har til hensigt at informere de psykologistuderendes læringsprocesser inden for det kliniske område. Deltagerne skal derfor være indstillede på at deltage i et randomiseret kontrolleret forskningsprojekt, som involverer besvarelse af spørgeskemaer og tests. Deltagerne fordeles derfor tilfældigt på to hold – ét, der starter med det teoretiske modul, og ét,

der starter med praksis-modulet. Alle ender med at få den samme undervisning, blot i omvendt rækkefølge. Spørgeskemaer og tests besvares på tre tidspunkter: før kursusopstart (umiddelbart efter introduktionsgangen), midtvejs (i forbindelse med modulets sidste kursusgang) og efter kurset (i forbindelse med den sidste kursusgang). Der spørges efter informeret samtykke.

10 ECTS svarer til 270 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:

Aktivitet	Timer
11 forelæsninger à 3 timer	33
Evalueringer (forskning)	3
Seminartimer	0
Læsning og forberedelse	234
Eksamen	0

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger: 11 x 3

Antal forelæsningshold: 2

Antal seminartimer: 0

Antal seminarhold: 0

Deltagere

Kurset er et valgfag på psykologi, 9. semester

Deltagerforudsætninger

Studerende på kandidatdelen af psykologiuddannelsen

Modulaktiviteter (kursusgange mv.)

Antal forelæsningshold: 2

Antal forelæsninger: 11 dage med 3 x 45 min. I alt 33 timer.

Kurset tager udgangspunkt i en kompetencemodel for psykoterapeutisk praksis og træning af terapeutfærdigheder, som er udviklet af University College London (UCL). UCL har fem kompetencedomæner og skelner her mellem kompetencer, der er "non-specifikke" eller fælles for alle psykoterapeutiske retninger og kompetencer, som er specifikke for en bestemt retning. På dette kursus vil vi arbejde med de fælles kompetencer, som inkluderer eksploration, empati og responsivitet, opbygning af en terapeutiske alliance, håndtering af alliancebrud, formulering af et interpersonelt fokus og arbejde med udfordrende klientsituationer. I forskningen betegnes disse også som "non-specifikke" eller "fælles faktorer". Der er solid empirisk evidens for betydningen af disse fælles faktorer, således er det blevet anslået, at de forklarer dobbelt så meget af effekten af psykoterapi sammenlignet med teknikker, som er specifikke for en bestemt terapiretning. Disse faktorer er i høj grad afhængige af terapeutens interpersonelle færdigheder. Desuden peger forskningen på, at terapeuten har større betydning for terapieffekten end den specifikke metode. Der er dermed god grund til at sætte fokus på og træne disse fælles færdigheder og kompetencer. Vi vil gøre dette gennem forelæsninger, rollespil og hjemmeopgaver, hvor de studerende skal arbejde med de terapeutiske færdigheder ved at se og respondere på videoer med terapisisituationer. Her vil vi bruge online platformen, Theravue, som benytter principper fra deliberate practice, der kan defineres som systematiske træningsaktiviteter, specielt designet til at forbedre den enkeltes præstation ved at sætte mål og delmål, gentagne øvelser og løbende feedback på egen kompetenceopnåelse.

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser/ Seminarholder
1. forelæsning	3 x 45 min.	Introduktion	Ole Roxo Karkov Østergård
2. forelæsning	3 x 45 min.	Empati og responsivitet	Ole Roxo Karkov Østergård
3. forelæsning	3 x 45 min.	Etablering af den terapeutiske alliance	Ole Roxo Karkov Østergård
4. forelæsning	3 x 45 min.	Håndtering af alliancebrud	Ole Roxo Karkov Østergård
5. forelæsning	3 x 45 min.	Caseformulering	Ole Roxo Karkov Østergård

6. forelæsning	3 x 45 min.	Terapeutisk ekspertise – en syntese	Ole Roxo Karkov Østergård
7. forelæsning	3 x 45 min.	Eksploration, parafrasering, spejling og empati - i praksis	Ole Roxo Karkov Østergård
8. forelæsning	3 x 45 min.	Etablering af den terapeutiske alliance – i praksis	Ole Roxo Karkov Østergård
9. forelæsning	3 x 45 min.	Reparation af alliancebrud – i praksis	Ole Roxo Karkov Østergård
10. forelæsning	3 x 45 min.	Formulering af et interpersonelt fokus - i praksis	Ole Roxo Karkov Østergård
11. forelæsning	3 x 45 min.	Terapeutisk ekspertise – en syntese - i praksis	Ole Roxo Karkov Østergård

Eksamen:

Prøve nr. 20.

Valgfaget består ved tilfredsstillende aktiv deltagelse, hvilket indebærer 75% tilstedeværelse samt indløsning af samtlige opgaver, som stilles i løbet af kurset, hvilket inkluderer læsning af litteratur, aktiv deltagelse i rollespil og diskussioner og besvarelse af alle hjemmeopgaver, hvor terapeutiske færdigheder trænes. Skulle en studerende ikke opnå afløsning i form af aktiv tilfredsstillende deltagelse har man brugt sit første prøvoforsøg og reeksamen tæller som 2. prøvoforsøg (individuel, skriftlig hjemmeopgave, 5-7 sider, problemstilling godkendt af underviser).

Bedømmelsesform: bestået/ikke bestået

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

1. forelæsning: Introduktion (fælles for alle)

3 timer v/ Ole Karkov Østergård

Her får kursusedtagerne en introduktion til kurset, dets formål og organisering. Underviserne vil præsentere Jerome Franks teori om non-specifikke faktorer i psykoterapi, Bruce Wampolds kontekstuelle model, forskning i terapeutens betydning for effekten af psykoterapi samt deliberate practice begrebet. Desuden inddeles deltagerne i grupper, og vi snakker om forskning og samtykkeerklæringerne. Deltagerne på begge moduler vil efter en kort demonstration få hjemmeopgaver, hvor de i online systemet Theravue skal besvare teorispørgsmål (modul 1) eller som terapeuter skal respondere på terapivideoer (modul 2). Til sidst er der mulighed for at deltage i første del af forskningen.

Undervisningsressourcer: Theravue

Modul 1:

2. forelæsning: Eksploration, parafrasering, spejling og empati

3 timer v/ Ole Karkov Østergård

Temaet for den anden undervisningsgang er fleksibelt terapeutisk nærvær, hvor vi bygger videre på de basale counseling/helper skills, som de fleste af jer har arbejdet med til interventionsmetode. Vi vil arbejde med tilknytningsmønstre og responsivitet, spejling, empati og compassion med den vanskelige klient og håndtering af modoverføring. Teori og forskning vil blive gennemgået. Desuden vil vi praktisere og øve spejling, empati, følelsesmæssig indstilling og responsivitet gennem rollespil, og ved at den studerende responderer på videoklip med terapituationer. Hjemmeopgaver skal laves inden anden undervisningsgang.

Undervisningsressourcer: Video med Carl Rogers

Forelæsningens pensum:

- Bennett-Levy, J. (2006). Therapist skills: A cognitive model of their acquisition and refinement. *Behavioural and Cognitive Psychotherapy*, 34(1), 57–78. (22 s.)
- Daly, K. D. & Mallinckrodt, B. (2009). Experienced Therapists' Approach to Psychotherapy for Adults With Attachment Avoidance or Attachment Anxiety. *Journal of Counseling Psychology*, 56(4), 549–563. (15 s.)
- Elliott, R., Bohart, A. C., Watson, J. C., & Murphy, D. (2018). Therapist Empathy and Client Outcome: An Updated Meta-Analysis. *Psychotherapy*, 55(4), 399-410. doi:10.1037/pst0000175. (12 s.)
- Gabbard, G. O. (2001). A Contemporary Psychoanalytic Model of Countertransference. *Journal of Clinical Psychology: In Session*, 57(8), 983–991. (9 s.)
- Greenberg, Leslie S.; Elliott, Robert (1997). Varieties of empathic responding. In: Bohart, Arthur C. & Greenberg, Leslie S. (Eds.), *Empathy reconsidered: New directions in psychotherapy* (pp. 167-186) Washington, DC, US: American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/10226-000>. (20 s.)
- Ivey, A. E. Ivey, M. B. and Carlos P. Zalaquett C. P. (2016). *Essentials of intentional interviewing : counseling in a multicultural world* (Third edition. ed., pp 50-129). Boston, Massachusetts: Cengage Learning. (80 s.)
- Ridley, C. R., Kelly, S. M., & Mollen, D. (2011). Microskills Training: Evolution, Reexamination, and Call for Reform. *The Counseling Psychologist*, 39(6), 800–824. (25 s.)
- Rogers, C. R. (1957). The necessary and sufficient conditions of therapeutic personality change. *Journal of Counseling Psychology*, 21, 95-103 (9 s.)

- Rogers, C. R. (1975). Empathic: An unappreciated way of being. *Journal of Counseling Psychology*, 5, 2-10 (9 s.)
- Sandler J. (1976): Countertransference and role-responsiveness. *International review of Psycho-Analysis* 3, 43-47. (5 s.)
- Talia, A., Taubner, S. & Miller-Bottomo, M. (2019): Advances in research on attachment-related psychotherapy processes: seven teaching points for trainees and supervisors. *Research in Psychotherapy: Psychopathology, Process and Outcome*, 22, 359-368. (10 s.)
- Thériault, A, Gazzola, N. & Richardson, B. (2009). Feeling of Incompetence in Novice Therapists: Consequences, Coping, and Correctives. *Canadian Journal of Counselling*, 43:2, pp. 105 – 119. (17 s.)
- Wampold, B. E. (2015). How important are the common factors in psychotherapy? An update. *World Psychiatry*, 14(3), 270-277. (8 s.)

3. forelæsning: Etablering af den terapeutiske alliance

3 timer v/ Ole Karkov Østergård

Til denne undervisningsgang bygger vi videre på sidste undervisningsgang, idet terapeutens autensitet, varme og accept, empati og responsivitet er vigtige for opbygning af den terapeutiske alliance. Begrebet om den terapeutiske alliance stammer fra den psykoanalytiske tradition, men senere har bl.a. Carl Rogers med sin klient-centrerede terapi ydet væsentlige bidrag til forståelse af alliancen. Efter Bordin (1979) opfattes den terapeutiske alliance i dag hovedsageligt som en fælles faktor karakteriseret ved tre aspekter: (1) enighed om terapiens målsætning, (2) enighed om terapiens arbejdsopgaver og (3) det emotionelle bånd mellem klient og terapeut. Alliancen er den bedst dokumenterede non-specifikke eller fælles faktor i psykoterapi, således inkluderede meta-analysen af Flückiger, Del Re, Wampold og Horvath (2018) mere end 30.000 terapiforløb og fandt, at en god terapeutisk alliance har stor betydning for det terapeutiske udbytte på tværs af terapiretninger. Efter forelæsningerne vil vi igen se en video og arbejde i grupper ud fra spørgsmål fra underviseren. Der udleveres hjemmeopgaver, som består i at besvare tre teorispørgsmål relateret til undervisningsgangens tema. Besvarelserne optages på video i Theravue og skal laves inden næste undervisningsgang.

Undervisningsressourcer: Evt video med Leslie Greenberg. Three approaches to psychotherapy with a female client – the next generation.

Forelæsningspensum:

- Ackerman, S. J., & Hilsenroth, M. J. (2003). A review of therapist characteristics and techniques positively impacting the therapeutic alliance. *Clinical Psychology Review*, 23(1), 1-33. doi:10.1016/S0272-7358(02)00146-0. (34 s.)

- Bachelor, A. (1995). Clients' perception of the therapeutic alliance: A qualitative analysis. *Journal of Counseling Psychology*, 42(3), 323–337. <https://doi.org/10.1037/0022-0167.42.3.323>. (15 s.)
- Bordin, E. S. (1979). The generalizability of the psychoanalytic concept of the working alliance. *Psychotherapy: Theory, Research and Practice*, 16, 252-260 (9 s.)
- Flückiger, C., Del Re, A. C., Wampold, B. E., & Horvath, A. O. (2018). The alliance in adult psychotherapy: A meta-analytic synthesis. *Psychotherapy (Chicago, Ill.)*, 55(4), 316-340. (25 s.)
- Hougaard, E. (2019). *Psykoterapi: teori og forskning* (3. reviderede udgave ed.). Kap 10, pp. 307-356. Kbh.: Dansk Psykologisk Forlag. (49 s.)
- Lavik, K. O., Frøysa, H., Brattebø, K. F., McLeod, J., & Moltu, C. (2018). The first sessions of psychotherapy: A qualitative meta-analysis of alliance formation processes. *Journal of Psychotherapy Integration*, 28(3), 348–366. <https://doi.org/10.1037/int0000101>. (19 s.)
- Tron, G. S., Birch, S. E., & Verkuilen, J. (2018). Meta-Analyses of the Relation of Goal Consensus and Collaboration to Psychotherapy Outcome. *Psychotherapy*, 55(4), 372-383. doi:10.1037/pst0000170. Kan inddrages. (12 s.)
- Ulvenes, P. G., Berggraf, L., Hoffart, A., Stiles, T. C., Svartberg, M., McCullough, L., & Wampold, B. E. (2012). Different Processes for Different Therapies: Therapist Actions, Therapeutic Bond, and Outcome. *Psychotherapy*, 49(3), 291-302. doi:10.1037/a0027895 (12 s.)

4. forelæsning: Reparation af alliancebrud

3 timer v/ Ole Karkov Østergård

På fjerde undervisningsgang vil vi arbejde med identifikation og reparation af alliancebrud ud fra Safran-gruppens model. Safran skelner mellem konfrontations- og tilbagetrækningsmarkører for alliancebrud og inddeler arbejdet med alliancebrud i 5-6 faser, som inkluderer at opdage alliancebruddet, udforske det empatisk og hjælpe klienten med at udtrykke bagvedliggende følelser og oplevelser, fx af sårbarhed eller vrede. Der udleveres hjemmeopgaver, hvor besvarelserne igen skal optages på video i Theravue inden næste undervisningsgang.

Undervisningsressourcer:

Safran, J. D., & Muran, J. C. (2006). Resolving therapeutic impasses.

Forelæsningens pensum:

- Eubanks-Carter, F., Muran, J. C., & Safran, J. D. (2018). Alliance Rupture Repair: A Meta-Analysis. *Psychotherapy*, 55(4), 508-519 (12 s.)
- Eubanks-Carter, C., Muran, J. C., & Safran, J. D. (2015a). Alliance-focused training. *Psychotherapy*, 52(2), 169-173. doi:10.1037/a0037596. (5 s.)

- Eubanks-Carter, C., Muran, J. C., & Safran, J. D. (2015b). Rupture Resolution Rating System (3RS). *Mount Sinai-Beth Israel Brief Psychotherapy Research Program*. Unpublished Manuscript. doi: 10.13140/2.1.1666.8488. (57 s.)
- Eubanks, C. F., Muran, J. C., & Safran, J. D. (2010). Alliance ruptures and resolution. In J. C. Muran & J. P. Barber (Eds.), *The therapeutic alliance: An evidence-based guide to practice* (pp. 74–94). New York, NY: Guilford Press. (21 s.)
- Hill, C. E. (2010). Qualitative studies of negative experiences in psychotherapy. In J. C. Muran & J. P. Barber (Eds.), *The therapeutic alliance: An evidence-based guide to practice* (pp. 63–73). New York, NY: Guilford Press. (11 s.)
- Marmarosh, C. L., Schmidt, E., Pembleton, J., Rotbart, E., Muzyk, N., Liner, A., . . . Salmen, K. (2015). Novice Therapist Attachment and Perceived Ruptures and Repairs: A Pilot Study. *Psychotherapy, 52*(1), 140-144. (5 s.)
- Safran, J. Muran, J. C., Demaria, A., Boutwell, C., Eubanks-Carter, C. & Winston, A. (2014). Investigating the impact of alliance-focused training on interpersonal process and therapists' capacity for experiential reflection. *Psychotherapy Research, 24*(3), 269-285. Eventuelt. (17 s.)
- Safran, J. & Muran, J. C., (2000). *Negotiating the therapeutic alliance: a relational treatment guide* (2. print. ed.). New York, N.Y: Guilford Press. (pp. 1-231). (232 s.)

5. forelæsning: Formulering af et interpersonelt fokus

3 timer v/ Ole Karkov Østergård

Den femte undervisningsgang vil have fokus på at lave en formulering af klienternes centrale interpersonelle eller relationelle konflikt, som Luborsky formulerer ud fra klientens interpersonelle ønske, (forventet) respons fra den anden og selvets respons. Der udleveres hjemmeopgaver, hvor besvarelserne igen skal optages på video i Theravue inden næste undervisningsgang.

Forelæsningens pensum:

- Eells, T. D. (2002). Formulation. In M. Hersen and W. Sledge (Eds.), *The encyclopedia of psychotherapy* (pp. 815–822). New York: Academic Press. (8 s.)
- Eells, T.D., Kendjelic, E.M., & Lucas, C.P. (1998). What's in a case formulation? Development and use of a content coding manual. *Journal of Psychotherapy Practice and Research, 7*, 144-153. (10 s.)
- Daniel, S. I. (2006). Adult attachment patterns and individual psychotherapy: A review. *Clinical psychology review, 26*(8), 968-984. (16 s.)
- Levenson, H., & Strupp, H. H. (2007). Cyclical maladaptive patterns: Case formulation in time-limited dynamic psychotherapy. In T. D. Eells (Ed.),

Handbook of psychotherapy case formulation, 2nd ed. (164-197). New York: Guilford Press. (33 s.)

- Luborsky, L. & Barrett, M. S. (2007). The core conflictual relationship theme: A basic case formulation method. In T. D. Eells (Ed.), *Handbook of psychotherapy case formulation*, 2nd ed. (pp. 105-135). New York: Guilford Press. (34 s.)

6. forelæsning: Terapeutisk ekspertise – en syntese

3 timer v/ Ole Karkov Østergård

Til den sidste undervisningsdag i modul 1 vil vi integrere bidragene fra de foregående fire gange. Dernæst vil vi snakke om, hvordan vi som terapeuter kan respondere empatisk på vanskelige klienter, både i opbygningen af en alliance, kommunikation af et interpersonelt fokus, samt ved alliancebrud. Mod slutningen af undervisningsgangen vil der være mulighed for at deltage i forskningen. Der udleveres hjemmeopgaver, hvor besvarelsene igen skal optages på video i Theravue.

Forelæsningsens pensum:

- Anderson, T., Ogles, B. M., Patterson, C. L., Lambert, M. J., & Vermeersch, D. A. (2009). Therapist effects: facilitative interpersonal skills as a predictor of therapist success. *Journal of Clinical Psychology*, 65(7), 755-768 (14 s.)
- Hill, C. E., Spiegel, S. B., Hoffman, M. A., Kivlinghan, Jr, D. M. & Gelso, C. J. (2017). Therapist expertise in psychotherapy revisited. *The Counseling Psychologist*, 45(1): 7-53. (47 s.)
- Tracey, T. J., Wampold, B. E., Lichtenberg, J. W., & Goodyear, R. K. (2014). Expertise in psychotherapy: An elusive goal? *American Psychologist*, 69(3), 218-229. doi: <http://dx.doi.org/10.1037/a0035099>. (12 s)
- UCL Competence Framework: Generic Psychotherapeutic Competences. (12 s.) (https://www.ucl.ac.uk/pals/sites/pals/files/migrated-files/Humanistic_generic_competences.pdf) (13 s.)

Modul 2 (praksis modul):

7. forelæsning: Eksploration, parafrasering, spejling og empati - i praksis

3 timer v/ Ole Karkov Østergård

Underviseren vil først ultrakort præsentere de centrale begreber eksploration, parafrasering, spejling og empati og herefter demonstrere dem foran undervisningsholdet, hvor en af deltagerne spiller klient. Dernæst skal kursusedtagerne selv træne disse færdigheder. Det gøres for det første ved at rollespille i mindre grupper, hvor der skiftes mellem at være klient, terapeut og reflekterende team. Rollespillene optages på video, så der er mulighed for at få feedback fra underviser og medstuderende (videoerne slettes herefter). For det

andet vil kursusedtagerne træne disse færdigheder ved at responderer som terapeuter på videoklip af terapisisituationer. Vi vil afprøve et videoklip til undervisningen, og derudover vil der være hjemmeopgaver med tre videoer og feedback til medstuderende.

Undervisningsressourcer: Udleveret case og Theravue

8. forelæsning: Etablering af den terapeutiske alliance – i praksis

3 timer v/ Ole Karkov Østergård

Undervisningen følger samme form, som den første undervisningsgang på modul 2. Fokus vil her være på træning i etablering af den terapeutiske alliance gennem rollespil og ved at respondere på terapivideoer.

Undervisningsressourcer: Udleveret case og Theravue

9. forelæsning: Reparation af alliancebrud – i praksis

3 timer v/ Ole Karkov Østergård

Undervisningen følger samme form, som de to første undervisningsgang på modul 2. Efter en kort præsentation af centrale begreber og en videodemonstration, vil kursusedtagerne skulle arbejde med at opdage og reparere alliancebrud gennem rollespil og ved at respondere på terapivideoer, hvor der sker alliancebrud.

Undervisningsressourcer: Udleveret case og Theravue

10. forelæsning: Formulering af et interpersonelt fokus - i praksis

3 timer v/ Ole Karkov Østergård

Underviseren vil først gennemgå Luborskys metode til at formulere et interpersonelt fokus. Herefter vil kursusedtagerne arbejde i grupper med at formulere et fokus ud fra en videocase. Endelig skal kursusedtagerne rollespille en relationsepisode og lave hjemmeopgaver, hvor de skal prøve at formulere et interpersonelt mønster og kommunikere dette til klienten.

Undervisningsressourcer: Udleveret case og Theravue.

11. forelæsning: Terapeutisk ekspertise – en syntese - i praksis

3 timer v/ Ole Karkov Østergård

Her vil den gennemgående case blive foldet helt ud, idet vi ud fra et rollespil vil forsøge at integrere færdighederne fra de foregående undervisningsgange. Vi vil prøve at respondere empatisk, inddrage elementer i etablering af en terapeutisk alliance og formulere et interpersonelt fokus. Hovedfokus vil være på, hvordan vi lytter, spørger ind til og kommunikerer med klienten. Mod slutningen af

undervisningsgangen vil der være mulighed for at deltage i forskningen. De sidste hjemmeopgaver udleveres.

Undervisningsressourcer: Udleveret case.

Samlet pensumliste

- Ackerman, S. J., & Hilsenroth, M. J. (2003). A review of therapist characteristics and techniques positively impacting the therapeutic alliance. *Clinical Psychology Review, 23*(1), 1-33. doi:10.1016/S0272-7358(02)00146-0. (34 s.)
- Anderson, T., Ogles, B. M., Patterson, C. L., Lambert, M. J., & Vermeersch, D. A. (2009). Therapist effects: facilitative interpersonal skills as a predictor of therapist success. *Journal of Clinical Psychology, 65*(7), 755-768 (14 s.)
- Bachelor, A. (1995). Clients' perception of the therapeutic alliance: A qualitative analysis. *Journal of Counseling Psychology, 42*(3), 323–337. <https://doi.org/10.1037/0022-0167.42.3.323>. (15 s.)
- Bennett-Levy, J. (2006). Therapist skills: A cognitive model of their acquisition and refinement. *Behavioural and Cognitive Psychotherapy, 34*(1), 57–78. (22 s.)
- Bordin, E. S. (1979). The generalizability of the psychoanalytic concept of the working alliance. *Psychotherapy: Theory, Research and Practice, 16*, 252-260 (9 s.)
- Daly, K. D. & Mallinckrodt, B. (2009). Experienced Therapists' Approach to Psychotherapy for Adults With Attachment Avoidance or Attachment Anxiety. *Journal of Counseling Psychology, 56*(4), 549–563. (15 s.)
- Daniel, S. I. (2006). Adult attachment patterns and individual psychotherapy: A review. *Clinical psychology review, 26*(8), 968-984. (16 s.)
- Eells, T. D. (2002). Formulation. In M. Hersen and W. Sledge (Eds.), *The encyclopedia of psychotherapy* (pp. 815–822). New York: Academic Press. (8 s.)
- Eells, T.D., Kendjelic, E.M., & Lucas, C.P. (1998). What's in a case formulation? Development and use of a content coding manual. *Journal of Psychotherapy Practice and Research, 7*, 144-153. (10 s.)
- Elliott, R., Bohart, A. C., Watson, J. C., & Murphy, D. (2018). Therapist Empathy and Client Outcome: An Updated Meta-Analysis. *Psychotherapy, 55*(4), 399-410. doi:10.1037/pst0000175. (12 s.)
- Eubanks-Carter, C., Muran, J. C., & Safran, J. D. (2015a). Alliance-focused training. *Psychotherapy, 52*(2), 169-173. doi:10.1037/a0037596. (5 s.)
- Eubanks-Carter, C., Muran, J. C., & Safran, J. D. (2015b). Rupture Resolution Rating System (3RS). *Mount Sinai-Beth Israel Brief Psychotherapy Research Program*. Unpublished Manuscript. doi: 10.13140/2.1.1666.8488. (57 s.)
- Eubanks, C. F., Muran, J. C., & Safran, J. D. (2010). Alliance ruptures and resolution. In J. C. Muran & J. P. Barber (Eds.), *The therapeutic alliance: An evidence-based guide to practice* (pp. 74–94). New York, NY: Guilford Press. (21 s.)

- Flückiger, C., Del Re, A. C., Wampold, B. E., & Horvath, A. O. (2018). The alliance in adult psychotherapy: A meta-analytic synthesis. *Psychotherapy (Chicago, Ill.)*, 55(4), 316-340. (25 s.)
- Gabbard, G. O. (2001). A Contemporary Psychoanalytic Model of Countertransference. *Journal of Clinical Psychology: In Session*, 57(8), 983–991. (9 s.)
- Greenberg, Leslie S.; Elliott, Robert (1997). Varieties of empathic responding. In: Bohart, Arthur C. & Greenberg, Leslie S. (Eds.), *Empathy reconsidered: New directions in psychotherapy* (pp. 167-186) Washington, DC, US: American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/10226-000>. (20 s.)
- Hill, C. E. (2010). Qualitative studies of negative experiences in psychotherapy. In J. C. Muran & J. P. Barber (Eds.), *The therapeutic alliance: An evidence-based guide to practice* (pp. 63–73). New York, NY: Guilford Press. (11 s.)
- Hill, C. E., Spiegel, S. B., Hoffman, M. A., Kivlinghan, Jr, D. M. & Gelso, C. J. (2017). Therapist expertise in psychotherapy revisited. *The Counseling Psychologist*, 45(1): 7-53. (47 s.)
- Hougaard, E. (2019). *Psykoterapi: teori og forskning* (3. reviderede udgave ed.). Kap 10, pp. 307-356. Kbh.: Dansk Psykologisk Forlag. (49 s.)
- Ivey, A. E. Ivey, M. B. and Carlos P. Zalaquett C. P. (2016). *Essentials of intentional interviewing : counseling in a multicultural world* (Third edition. ed., pp 50-129). Boston, Massachusetts: Cengage Learning. (80 s.)
- Lavik, K. O., Frøysa, H., Brattebø, K. F., McLeod, J., & Moltu, C. (2018). The first sessions of psychotherapy: A qualitative meta-analysis of alliance formation processes. *Journal of Psychotherapy Integration*, 28(3), 348–366. <https://doi.org/10.1037/int0000101>. (19 s.)
- Levenson, H., & Strupp, H. H. (2007). Cyclical maladaptive patterns: Case formulation in time-limited dynamic psychotherapy. In T. D. Eells (Ed.), *Handbook of psychotherapy case formulation*, 2nd ed. (164-197). New York: Guilford Press. (33 s.)
- Luborsky, L. & Barrett, M. S. (2007). The core conflictual relationship theme: A basic case formulation method. In T. D. Eells (Ed.), *Handbook of psychotherapy case formulation*, 2nd ed. (pp. 105-135). New York: Guilford Press. (34 s.)
- Marmarosh, C. L., Schmidt, E., Pembleton, J., Rotbart, E., Muzyk, N., Liner, A., . . . Salmen, K. (2015). Novice Therapist Attachment and Perceived Ruptures and Repairs: A Pilot Study. *Psychotherapy*, 52(1), 140-144. (5 s.)
- Ridley, C. R., Kelly, S. M., & Mollen, D. (2011). Microskills Training: Evolution, Reexamination, and Call for Reform. *The Counseling Psychologist*, 39(6), 800–824. (25 s.)
- Rogers, C. R. (1957). The necessary and sufficient conditions of therapeutic personality change. *Journal of Counseling Psychology*, 21, 95-103 (9 s.)
- Rogers, C. R. (1975). Empathic: An unappreciated way of being. *Journal of Counseling Psychology*, 5, 2-10 (9 s.)
- Safran, J. Muran, J. C., Demaria, A., Boutwell, C., Eubanks-Carter, C. & Winston, A. (2014). Investigating the impact of alliance-focused training on interpersonal

- process and therapists' capacity for experiential reflection. *Psychotherapy Research*, 24(3), 269-285. Eventuelt. (17 s.)
- Safran, J. Muran, J. C., (2000). *Negotiating the therapeutic alliance: a relational treatment guide* (2. print. ed.). New York, N.Y: Guilford Press. (pp. 1-231). (232 s.)
- Sandler J. (1976): Countertransference and role-responsiveness. *International review of Psycho-Analysis* 3, 43-47. (5 s.)
- Talia, A., Taubner, S. & Miller-Bottome, M. (2019): Advances in research on attachment-related psychotherapy processes: seven teaching points for trainees and supervisors. *Research in Psychotherapy: Psychopathology, Process and Outcome*, 22, 359-368. (10 s.)
- Thériault, A, Gazzola, N. & Richardson, B. (2009). Feeling of Incompetence in Novice Therapists: Consequences, Coping, and Correctives. *Canadian Journal of Counselling*, 43:2, pp. 105 – 119. (17 s.)
- Tracey, T. J., Wampold, B. E., Lichtenberg, J. W., & Goodyear, R. K. (2014). Expertise in psychotherapy: An elusive goal? *American Psychologist*, 69(3), 218-229. doi: <http://dx.doi.org/10.1037/a0035099>. (12 s)
- Tron, G. S., Birch, S. E., & Verkuilen, J. (2018). Meta-Analyses of the Relation of Goal Consensus and Collaboration to Psychotherapy Outcome. *Psychotherapy*, 55(4), 372-383. doi:10.1037/pst0000170. (12 s.)
- Thuesen, M. (2015). Terapeutens behov for at hele. *Matrix*; 1, 4-26. (23 s.)
- UCL Competence Framework: Generic Psychotherapeutic Competences. https://www.ucl.ac.uk/pals/sites/pals/files/migrated-files/Humanistic_generic_competences.pdf (13 s.)
- Ulvenes, P. G., Berggraf, L., Hoffart, A., Stiles, T. C., Svartberg, M., McCullough, L., & Wampold, B. E. (2012). Different Processes for Different Therapies: Therapist Actions, Therapeutic Bond, and Outcome. *Psychotherapy*, 49(3), 291-302. doi:10.1037/a0027895 (12 s.)
- Wampold, B. E. (2015). How important are the common factors in psychotherapy? An update. *World Psychiatry*, 14(3), 270-277. (8 s.)

I alt 974 s.

Valgfag: Sorg og kærlighed

Modultitel: Sorg og Kærlighed
ECTS: 5

Placering:
9. semester

Kursusansvarlig:
Alfred Bordado Sköld (alfred@hum.aau.dk)
Peter Clement Lund (pclement@hum.aau.dk)

Undervisere:
Alfred Bordado Sköld (alfred@hum.aau.dk)
Peter Clement Lund (pclement@hum.aau.dk)
Ester Holte Kofod (ester@hum.aau.dk)
Svend Brinkmann (svendb@hum.aau.dk)
Anders Petersen (apt@socsci.aau.dk)
Brady Wagoner (wagoner@hum.aau.dk)

Type og sprog:
Valgfag – dansk

Mål

Viden om:

- Sorgen og kærlighedens almenmenneskelige og eksistentielle betydning.
- Afgørende ligheder og forskelle mellem de perspektiver, der bliver præsenteret i kurset.
- Den måde hvorpå sorgen og kærlighedens sociokulturelle aspekter påvirker samtidige opfattelser af humanisme, solidaritet, lidelse, psykisk sygdom og det gode liv.
- Dødens betydning for relationer, livsførelse og samfundets sammenhængskraft.
- Sorgens og kærlighedens betydning for psykologfagligt klinisk arbejde.

Færdigheder:

- At analysere psykologiske problemstillinger på baggrund af knyttede til sorg og kærlighed med udgangspunkt i de perspektiver som præsenteres i kurset
- At forstå fremtidige klienters livssituation og psykologiske problemstillinger i lyset af den betydning sorg og kærlighed har for eksistensen.

Kompetencer:

- At kunne analysere sammenhænge mellem kulturelle, eksistentielle og individuelle aspekter af sorg og kærlighed.

- At kunne argumentere for fordele og ulemper ved forskellige discipliners teoretiske, metodiske og empiriske forståelse af sorg og kærlighed.
- At forholde sig reflektivt til egne erfaringer med sorg og kærlighed som et hermeneutisk bagtæppe i psykologfagligt arbejde.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Sorgen og kærligheden præger den menneskelige tilværelse fra vi fødes, indtil den dag vi dør. Vi bliver mennesker i en historisk virkelighed befolket af andre, og vi forbliver forbundet og knyttet til andre mennesker igennem livet. Alle disse relationer er prægede af døden som endelig horisont; som elskende ved vi at en af os skal dø før den anden, med andre ord, at én af os bliver den sørgende, og denne viden er ikke uvedkommende for den måde hvorpå vi gestalter og lever vores liv. Hvad kan psykologien stille op overfor disse giganter?

Nærværende valgfag bygger på en overbevisning om, at både sorgen og kærligheden er uendeligt aspektuerede, og næppe kan forstås udtømmende i én disciplinær optik. Med udgangspunkt i filosofi, almenpsykologi, fænomenologi, psykoanalyse, kulturpsykologi, tilknytningsteori, sociologi og socialpsykologien, vil vi bestræbe os på at formidle en bred, dybtgående og nuanceret forståelse af sorg og kærlighed.

Kursets første del: Sorg, tager udgangspunkt i vores tværvidevidenskabelige arbejde i forskningscenteret *Sorgens Kultur* (www.sorg.aau.dk). Om end sorg er et universelt vilkår og enhver menneskelig kultur har haft ritualer og traditioner der omgærder døden, så opviser disse en imponerende variation. Enhver kultur har sin sorg, og således også vores. Med udgangspunkt i en række empiriske og teoretiske forskningsprojekter der undersøger sorgens mange facetter, gives de studerende et bredspektret indblik i sorgens væsen, såvel som nutidige betingelser. To gennemgående tematikker vil være spørgsmålet om, hvordan sorg kan siges at være medkonstituerende for menneskelighed som sådan, samt hvordan den pågående patologisering og diagnosticering af sorg i ICD-11 kan forstås i lyset heraf.

Kursets anden del: Kærlighed, giver indledningsvis en filosofi- og idéhistorisk baggrund for fremvæksten af den kærlighedsforståelse vi har i dag. Undervisningen tager udgangspunkt i at de antikke, kristne, høviske og romantiske kærlighedsforståelser ikke er tilbagelagt på historiens kirkegård, men levende aspekter af den måde hvorpå vi forstår og udlever vores kærlighedsliv på i dag.

Kursets eksistentielle fokus, der bygger på, at enhver forståelse af subjektivitet forudsætter en teori om kærlighed, søger at kompensere for en række reduktive tendenser indenfor psykologien. Fra Freud, over Harlow og frem til dagens kærlighedsforskere, findes en udbredt mistilfredshed med psykologiens berøringsangst, og tendens til at reducere kærligheden til et pseudofænomen. At kærligheden findes og spiller en afgørende rolle i de fleste menneskers liv, forpligter både den teoretiske og kliniske psykologi på mere seriøse og dybtgående undersøgelser. I lighed med kursets første del undersøger vi ligeledes kærligheden samtidige vilkår, muligheder, idealer og tilhørende problematikker.

Afhængigt af antal tilmeldte studerende afholdes enten forelæsninger eller seminarundervisning. Undervisningens studentinteraktive momenter planlægges herefter, men kommer til at involvere gruppearbejde i summe- og matrixregi.

Omfang og forventning:

25 lektioner fordelt på 7 dage

Aktivitet	Timer
12,5 forelæsninger à 2 timer	25
Evalueringer	0
6 seminargange à 2 timer	0
Læsning og forberedelse	40
Eksamen	0

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger: 12,5 forelæsninger (2x45 min), fordelt på syv dage.

Antal forelæsningshold: 1

Antal seminartimer: 0

Antal seminarhold: 0

Deltagere

Deltagere er 9. semesters studerende fra psykologi samt sidefagsstuderende fra andre humanistiske uddannelser.

Deltagerforudsætninger:

Kandidatstuderende på universitetet

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser/ Seminarholder
Modul 1: Sorg			
Dag 1			
1.forelæsning		Introduktion til kurset	Alfred B. Sköld & Peter C. Lund
2.forelæsning		Sorg og melankoli i et psykoanalytisk og fænomenologisk perspektiv	Alfred B. Sköld
Dag 2			
3.forelæsning		Sorgforståelser gennem tiderne: Fra religiøse til psykologiske og medicinske forståelsesrammer	Ester H. Kofod
4.forelæsning		Collective grief and memorials. A theoretical and methodological approach	Brady Wagoner
Dag 3			
5.forelæsning		Sorgens socialitet	Anders Petersen
6.forelæsning		Sorgens dekonstruktion	Peter C. Lund
Dag 4			
7.forelæsning		Sorgens almenpsykologi	Svend Brinkmann
Modul 2: Kærlighed			
8.forelæsning		Kærlighedens idéhistorie	Alfred B. Sköld
Dag 5			
9.forelæsning		Kærlighed og subjektivitet	Alfred B. Sköld
10.forelæsning		Kærlighed og død	Alfred B. Sköld
Dag 6			
11.forelæsning		Psykoanalytiske betragtninger over kærlighed	Alfred B. Sköld
12.forelæsning		Evolutionsteoretiske, tilknytningsteoretiske, og psykometriske tilgange til kærlighed	Alfred B. Sköld
13.forelæsning		Kærlighed i det senmoderne samfund + opsamling	Alfred B. Sköld og Peter C. Lund

Eksamen

Aktiv deltagelse/skriftlig hjemmeopgave, bestået/ikke bestået
 Syge- og re-eksamen:

Skriftlig.

Prøven er individuel.

Prøven er en hjemmeopgave, med en af den studerende valgt og af den kursusansvarlige underviser godkendt problemstilling i relation til pensum.

Pensumramme: 1000 sider obligatorisk litteratur.

Sidetæl: 7-10 sider.

Forelæsningsmanchet/Pensum:

1. Forelæsning: Introduktion til kurset

v/ Alfred B. Sköld & Peter C. Lund

Dag 1

Introduktion til kurset

Forelæsningens pensum:

- Køster, A., Kofod, E. H., Winther-Lindqvist, D., Brinkmann, S. & Petersen, A. (2019): *Kulturelle og eksistentielle perspektiver på sorg og tabserfaringer*.

2. forelæsning: Sorg og melankoli i et psykoanalytisk og fænomenologisk perspektiv

v/ Alfred B. Sköld

Dag 1

Spørgsmålet om hvordan sorgens lidelse kan adskilles fra melankoliens eller depressionens har været et afgørende spørgsmål for sorgforskningens. Med udgangspunkt i psykoanalytiske og fænomenologiske betragtninger vil vi nærme vi os fundamentale spørgsmål om hvad sorg er, hvordan det erfarer og i hvilken grad det kan forstås i en patologisk optik.

Forelæsningens pensum:

- Freud (1917). *Mourning and melancholia*
- Fuchs, T. (2017). *Presence in absence: The ambiguous phenomenology of grief*.
- Ratcliffe, M. (2017). *The phenomenological clarification of grief and its relevance for psychiatry*.
- Sköld (2020). Om melankolins nødvendighed – sorg och förbundenhet hos Freud och Derrida.

3. forelæsning: Sorgforståelser gennem tiderne: Fra religiøse til psykologiske og medicinske forståelsesrammer

v/ Ester H. Kofod

Dag 2

I denne forelæsning gennemgås nogle af de historiske udviklingslinjer, der har banet vej for samtidens forståelse af sorg som et psykologisk og potentielt psykopatologisk fænomen. Forelæsningen fokuserer på de normative aspekter af forskellige historiske sorgforståelser og -praksisser, herunder ikke mindst betydningen af den moderne psykologis begrebsliggørelse af sorg som en universel, indre, emotionel og potentielt patologisk tilstand.

Forelæsningens pensum:

- Granek, L. (2010). *Grief as pathology: The evolution of grief theory in psychology from Freud to the present.*
- Klass, D. (2006). *Continuing conversation about continuing bonds.*
- Stroebe, M., Gergen, M. M., Gergen, K. J., & Stroebe, W. (1992). *Broken hearts or broken bonds: Love and death in historical perspective.*
- Valentine, C. (2006). *Academic constructions of bereavement.*

4. forelæsning: Collective grief and memorials. A theoretical and methodological approach

v/ Brady Wagoner

Dag 2

This lecture explores collective grief as something experienced and expressed as a 'we', in first-person plural, after the death of national figure, a natural disaster or a terrorist attack. After considering some social and political implications of collective grief, the lecture will turn to the role of memorial sites as material artefacts whereby collective grief is socially channeled and remembered throughout time. Along these lines, we will present an innovative method whereby to explore visitors' situated and evolving experiences in different memorial sites. More specifically, we will discuss and reflect on the use of a subjective camera (which records first person video and audio) through examples taken from a study of how people experience and relate to contemporary and traditional memorial sites.

Forelæsningens pensum:

- Wagoner, B., & Brescó, I. (in press). Kollektiv Sorg. In S. Brinkmann & A. Pedersen (Eds.), *Menneskets Sorg: Om et vilkår i forandring*. København: Klim.
- Wagoner, B., Brescó, I. & Herbig, L. (in press). Studying the stream of experience at memorial sites: The subjective camera methodology. In M. Watzlawik & S. Salden (Eds.), *Courageous Methods in Cultural Psychology: Beyond the symbolic nature of language*. New York: Springer.
- Young, J. E. (2016). The Stages of Memory: Reflections on Memorial Art, Loss, and the Spaces Between.

5. forelæsning: Sorgens socialitet

v/ Anders Petersen

Dag 3

Forelæsningen undersøger i første del, hvordan sorg er blevet psykologiseret og psykiatriseret, og dermed i stigende grad individualiseret. I anden del rettes fokus på, hvordan sociologien kan bidrage til at minde om sorgens socialitet.

Forelæsningens pensum:

- Petersen, A., & Jacobsen, M. H. (2018). Sorgens socialitet: en sociologisk kommentar til psykologiseringen og medikaliseringen af menneskelige følelser.

6. forelæsning: Sorgens dekonstruktion

v/ Peter C. Lund

Dag 3

Forelæsningen udlægger i første del, hvordan vi kan forstå den kommende diagnosticering af sorgen som en form for dekonstruktion, der er underlagt kontemporære samfundsmæssige normer og betingelser og i anden halvdel diskuteres det, hvor dette fænomen viser sig i samtidens fokus på sorg i form af uddannelser, populærkultur, diagnosen osv.

Forelæsningens pensum:

- Lund, P. C. (2020): *Deconstructing Grief: A Sociological Analysis of Prolonged Grief Disorder*.

7. forelæsning: Sorgens almenpsykologi

v/ Svend Brinkmann

Dag 4

Forelæsningen undersøger hvilke almenpsykologiske konklusioner, der kan drages ud fra den menneskelige evne til at sørge. Der fokuseres særligt på, at sorgen er knyttet til sansen for det konkrete andet menneske.

Forelæsningens pensum:

- Brinkmann, S. (2018). *General psychological implications of the human capacity for grief*.
- Brinkmann, S. (2018). *The grieving animal: Grief as a foundational emotion*

8. forelæsning: Kærlighedens idéhistorie

v/ Alfred B. Sköld

Dag 4

Med udgangspunkt i udvalgte nedslag i filosofi- og idéhistorien, gives her en nødvendig baggrundsviden for at forstå den senere diverse udvikling indenfor psykologien. Vi gennemgår den antikke opdeling mellem eros, agape, filia og storge, den kristne næstekærlighedsdoktrin, middelalderens høviske kærlighedstanke og det romantiske kærlighedsideal. Disse opfattelsers betydning for samtidigt kærlighedsliv vil være en vigtig ledestjerne.

Forelæsningens pensum:

- Singer, P. (2009a). *The Nature of Love: Plato to Luther* (p. 3-23, s. 39-47).
- Singer, P. (2009c). *The Nature of Love: The Modern World* (s. 3-38).

9. forelæsning: Kærlighed og subjektivitet

v/ Alfred B. Sköld

Dag 5

Hvad er kærlighed? Hvordan hænger den sammen med den måde vi konstitueres som mennesker og lever vores liv på? I denne forelæsning fremsættes et argument for at kærligheden er subjektiverende, dvs. drivende i den proces igennem hvilken vi bliver dem vi er, på baggrund af mødet med og relationen til den anden.

Distinktionen mellem forelskelse og forhold vil danne baggrund for en indgående analyse af kærlighedens adskilte men forbundne momenter.

Forelæsningens pensum:

- Sköld & Roald (2020). An Existential Structure of Love.
- Alberoni, F. (1981). Forelskelse og kærlighed
- Badiou, A. (2012). Lovprisning af kærligheden.

10. forelæsning: Kærlighed og død

v/ Alfred B. Sköld

Dag 5

Døden og kærligheden kan næppe adskilles, og endog ses som intimt forbundne fænomener. På baggrund af kursets første del, undersøger vi her den rolle døden og sorgen indvirker på vores relationelle liv. Med udgangspunkt i døden kan vi bedre forstå kærlighedens alle dramaer, og med udgangspunkt i kærligheden kan vi bedre forstå dødens eksistentielle betydning.

Forelæsningens pensum:

- Butler, J. (2006). *Precarious Life: The Powers of Mourning and Violence*. Chapter 2: Violence, Mourning, Politics.
- Jacobsen, B. (2005). *Kærlighedslivets psykologi i eksistentiel belysning*.
- Sköld (2020). *Being-towards-grief: a reconceptualization of death awareness*

11. forelæsning: Psykoanalytiske betragtninger over kærlighed

v/ Alfred B. Sköld

Dag 6

Psykoanalysen kan ses som en teori om kærlighed, og dens kliniske praksis bygger på ambivalens, identifikation og overføring – fænomener der næppe kan forstås uden at tage højde for kærlighedens afgørende betydning. Med udgangspunkt i Freuds tidlige undersøgelser af kærlighedslivets psykologi, gennemgår vi den videre psykoanalytiske behandling af emnet. Det teoretiske fokus vil ligge på den franske

psykoanalyse (Lacan og Laplanche), samt den objektrelationelle (Winnicott) og selvpsykologiske (Kernberg) skole.

Forelæsningens pensum:

- Freud, S. (1910). *A special type of choice of object made by men.*
- Kernberg, O. (1998). *Kærlighedsforhold og patologi.*
- Winnicott, D. W. (1958). *The capacity to be alone.*

12. forelæsning: Evolutionsteoretiske, tilknytningsteoretiske, og psykometriske tilgange til kærlighed

v/ Alfred B. Sköld

Dag 6

De evolutionspsykologiske og tilknytningsteoretiske grundbegreber udfoldes med henblik på at fundere kærlighedens betydning i biologiske mekanismer og en følgende behovsorienteret adfærdspsykologi. Herudover fremhæves hvordan tilknytningsmønstre og forplantningsmæssige aspekter influerer senere voksne kærlighedsforhold. Endelig introduceres psykometriske bestræbelser på at operationalisere kærlighed og underkaste den empiriske undersøgelser, samt et par af de skalaer og taksonomier, der er blevet udviklet.

Forelæsningens pensum:

- Berscheid, E. (2010). *Love in the Fourth Dimension.*
- Sternberg, R. (1986). *A Triangular Theory of Love.*
- Zeifman, D. & Hazan, C. (2014). *Pair Bonds as Attachments – Reevaluating the Evidence.*

13. forelæsning: Kærlighed, sorg, håb og klima

v/ Alfred B. Sköld og Peter C. Lund

Dag 6

Denne afsluttende forelæsning undersøger den måde hvorpå sorg og kærlighed er relaterede til håb generelt og klimakrisen specifikt. Hvordan kan vores relation til naturen og vilje til at leve på en mere bæredygtig måde begribes og beriges på baggrund af valgfagets tidligere forelæsninger? Er præmissen for et holdbart samfund at vi lærer at elske naturen, og hvis ja, hvordan kultiverer vi – udviklingspsykologisk og samfundsmæssigt, en sådan proces? Kan og bør vi sørge tabet af natur og livsformer? Hvad vil det sige at håbe og hvordan er håbet relateret til relationer, sårbarhed og handling?

Forelæsningens pensum:

- McGeer, V. (2004). The Art of Good Hope. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 592(1), 100–127.
- Cunsolo, A., & Ellis, N. R. (2018). Ecological grief as a mental health response to climate change-related loss. *Nature Climate Change*, 8(4), 275–281.

Litteratur:

- Alberoni, F. (1981). *Forelskelse og kærlighed* (s. 19-42). Informations Forlag Aps. [23 s.]
- Badiou, A. (2012). *Lovprisning af kærligheden* (kap.IV. Kærlighedens sandhed). Forlaget Philosophia. [8 s.]
- Berscheid, E. (2010). Love in the Fourth Dimension. *The Annual Review of Psychology*, 61, 1-25. [25 s.]
- Brinkmann, S. (2018). General psychological implications of the human capacity for grief. *Integrative Psychological and Behavioral Science*, 52(2): 177-190. <https://doi.org/10.1007/s12124-018-9421-2> [13 s.]
- Brinkmann, S. (2018). The grieving animal: Grief as a foundational emotion. *Theory & Psychology*, Vol. 28(2) 193–207. <https://doi.org/10.1177%2F0959354317747051> [14 s.]
- Butler, J. (2006). *Precarious Life: The Powers of Mourning and Violence*. (Chapter 2: Violence, Mourning, Politics, p. 19-50). London: Verso. [25 s.]
- Cunsolo, A., & Ellis, N. R. (2018). Ecological grief as a mental health response to climate change-related loss. *Nature Climate Change*, 8(4), 275–281. <https://doi.org/10.1038/s41558-018-0092-2>
- Freud, S. (1910). *A special type of choice of object made by men* (s.165-177). SE 7. Hogarth Press, London. [12 s.]
- Freud, S. (1917). *Mourning and Melancholia*. *Collected Papers*, vol. IV, p. 152-160. [10 s.]
- Fuchs, T. (2018). Presence in absence: The ambiguous phenomenology of grief. *Phenomenology and the Cognitive Sciences*, 17.[25 s.]
- Granek, L. (2010). Grief as pathology: The evolution of grief theory in psychology from Freud to the present. *History of Psychology*, 13(1), 46-73. [27 s.]
- Jacoby, N. (2015). *The Self and Significant Others: Toward a Sociology of Loss. Illness, Crisis and Loss*. <https://doi.org/10.1177%2F1054137315575843> [15 s.]
- Kernberg, O. (1998). *Kærlighedsforhold og Patologi* (s. 51-69). Hans Reitzels Forlag, København. [18 s.]
- Klass, D. (2006). Continuing conversation about continuing bonds. *Death Studies*, 30(9), 843-858.) <https://doi.org/10.1080/07481180600886959> [15 s.]
- Køster, A., Kofod, E. H., Winther-Lindqvist, D., Brinkmann, S. & Petersen, A. (2019): *Kulturelle og eksistentielle perspektiver på sorg og tabserfaringer*. [20 s.]
- Lund, Peter Clement (2020): "Deconstructing Grief: A Sociological Analysis of Prolonged Grief Disorder." *Social Theory and Health*. [20 s.]
- McGeer, V. (2004). The Art of Good Hope. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 592(1), 100–127. <https://doi.org/10.1177/0002716203261781>

- Petersen, A., & Jacobsen, M. H. (2018). Sorgens socialitet: en sociologisk kommentar til psykologiseringen og medikaliseringen af menneskelige følelser. *Psyke & Logos*, 39(1), 55-73. [18 s.]
- Ratcliffe, M. (2017). The phenomenological clarification of grief and its relevance for psychiatry. In: G. Stanghellini, M. Broome, A. V. Fernandez, P. Fusar-Poli, A. Raballo, & R. Rosfort (Eds.), *The Oxford Handbook of Phenomenological Psychopathology* (pp. 1-19). Oxford: Oxford University Press. [19 s.]
- Singer, I. (2009a). *The Nature of Love: Plato to Luther* (p. 3-23, s. 39-47). Chicago: University of Chicago Press. [27 s.]
- Singer, I. (2009c). *The Nature of Love: The Modern World* (s. 3-38). Chicago: University of Chicago Press. [35 s.]
- Sköld, A. B. & Roald, I (2020). An Existential Structure of Love. *The Humanistic Psychologist*. [20 s.]
- Sköld, A. B. (2020). Being-towards-grief: a reconceptualization of death awareness. *Mortality*. (20 s.)
- Sköld, A. B. (2020). Om melankolins nödvändighet – sorg och förbundenhet hos Freud och Derrida. *DIVAN – Tidsskrift för Psykoanalys och Kultur*. [15 s.]
- Stroebe, M., Gergen, M. M., Gergen, K. J., & Stroebe, W. (1992). Broken hearts or broken bonds: Love and death in historical perspective. *American Psychologist*, 47(10), 1205-1212. doi:10.1037/0003-066X.47.10.1205. <https://doi/10.1037/0003-066X.47.10.1205> [8 s.]
- Young, J. E. (2016). *The Stages of Memory: Reflections on Memorial Art, Loss, and the Spaces Between*. Boston, MA: University of Massachusetts Press
Introduction, pp. 1-17 [17 s.]
- Valentine, C. (2006). Academic constructions of bereavement. *Mortality*, 11(1), 57-78. <http://dx.doi.org/10.1080/1357627050043927> [21 s.]
- Wagoner, B., & Brescó, I. (in press). Kollektiv Sorg. In S. Brinkmann & A. Pedersen (Eds.), *Menneskets Sorg: Om et vilkår i forandring*. København: Klim.
- Wagoner, B. Brescó, I. & Herbig, L. (in press). Studying the stream of experience at memorial sites: The subjective camera methodology. In M. Watzlawik & S. Salden (Eds.), *Courageous methods in cultural psychology: Beyond the symbolic nature of language*. Berlin: Springer. [20 s.]
- Winnicott, D. W. (1958). The capacity to be alone. *International Journal of Psychoanalysis*, 39(5), 416- 420.
- Zeifman, D. & Hazan, C. (2014). Pair Bonds as Attachments – Reevaluating the Evidence. In: Cassidy, J, & Shaver, P. R., *Handbook of Attachment: Theory, Research, and Clinical Applications* (Eds.). Guilford Publications. [20 s.]

I alt ca. 502 s.

Valgfag: Introduktion til dyreassisteret pædagogik, terapi og rehabilitering

Modultitel dansk: Introduktion til dyreassisteret pædagogik, terapi og rehabilitering

Modultitel engelsk: Introduction to Animal Assisted Pedagogy, Therapy, and Rehabilitation

ECTS: 5

Placering

9. Semester

Modulansvarlig

Tia Hansen, TH, (tia@hum.aau.dk)

Undervisere

Tia Hansen, TH, (tia@hum.aau.dk)

Chalotte Glintborg, CG, (cgl@hum.aau.dk)

Seminarholdere

Tia Hansen, TH, (tia@hum.aau.dk)

Chalotte Glintborg, CG, (cgl@hum.aau.dk)

Type og sprog

Valgfag.

Dansk. En del af litteraturen er dog på engelsk.

Mål

Viden om:

- dyrs psykosociale potentialer i menneskers liv
- mindst tre psykologiske teoriers bidrag til forståelse heraf
- forskningens aktuelle status ift. mindst tre typer dyreassisteret indsats
- væsentlige faldgruber ved inddragelse af dyr

Færdigheder:

- at identificere og skelne mellem forskellige typer inddragelse af dyr
- at identificere og diskutere etiske og praktiske forudsætninger for forskellige typer inddragelse af dyr
- at anlægge et kritisk reflekteret perspektiv på konkrete cases og forslag til involvering af dyr

Kompetencer til

- at anskue menneske-dyr forhold fra psykologisk perspektiv
- at forholde sig vidensbaseret og kritisk reflekteret til cases og anekdoter om dyrs betydning for menneskers læring og sundhed

- at formidle grundlæggende indsigter herom

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Modulet omfatter centrale begreber, forskningsresultater og teorier om menneske-dyr-interaktion, herunder potentialer ved at inddrage dyr i pædagogiske og rehabiliteringsmæssige sammenhænge og forudsætninger for god praksis på området.

Omfang og forventet arbejdsindsats

5 ECTS svarer til 135 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:

Aktivitet	Timer
Forelæsningstimer	12
Evalueringer	1
Seminartimer	12
Læsning og forberedelse	110
Eksamen	0

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger: 4 x 3 timer

Antal forelæsningshold: 1

Antal seminartimer: 4 x 3 timer

Antal seminarhold: 1

Deltagere

Interesserede studerende på kandidatuddannelsen i psykologi

Deltagerforudsætninger

Indskrevet ved psykologi kandidatuddannelsen, AAU

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Til modulet er knyttet et kursus med forelæsninger og seminarer. Det afholdes som 4 workshops á 6 timer fordelt over semestret. Alle afvikles online via zoom.

Der arbejdes problemorienteret, idet hver workshop indeholder forelæsninger, som belyser feltet med udvalgte eksempler, samt seminartimer, hvor studerende inddrages aktivt med diskussion og mindre opgaver, herunder inddragelse i en mindre forskningsopgave.

Gang	Tid	Emne	Underviser/e
1.forelæsning	6 x 45 minutter	Menneskers forhold til andre dyr	Tia Hansen
2.forelæsning	6 x 45 minutter	Pædagogisk involvering af hund og hest	Tia Hansen
3. forelæsning	6 x 45 minutter	Dyreassisteret rehabilitering	Chalotte Glintborg
4. forelæsning	6 x 45 minutter	Terapeutisk involvering af hund og hest	Tia Hansen

Eksamen

Prøven: Aktiv deltagelse/løbende evaluering

Prøven består i tilfredsstillende aktiv deltagelse i kurset, hvilket indebærer 75 % tilstedeværelse samt indløsning af samtlige opgaver, som stilles i løbet af kurset.

Disse opgaver kan bl.a. indebære aktiv deltagelse i igangværende forskningsprojekter, naturalistisk observation og fremlæggelse heraf, og/eller udfærdigelse og gensidig evaluering af reflekterende essays. De konkrete opgaver udmeldes på forhånd i semesterplanen.

Hvis den studerende ikke kan bestå ved aktiv deltagelse/løbende evaluering er der brugt et eksamensforsøg.

Syge- og re-eksamen:

Skriftlig.

Prøven er individuel.

Prøven er en hjemmeopgave, med en af den studerende valgt og af den kursusansvarlige underviser godkendt problemstilling i relation til pensum.

Pensumramme: 500 sider obligatorisk litteratur.

Sidetæl: 5-7 sider.

Besvarelsen bedømmes af eksaminator.

Forelæsningsmanchet/Pensum:

1.forelæsning: Menneskers forhold til andre dyr

6 timer v/ Tia Hansen

Beskrivelse: Forelæsningen introducerer emnet, historisk og aktuelt. Der gives eksempler på inddragelse af dyr i arbejde med menneskers trivsel, og fundne effekter placeres i en bio-psyko-social model. Væsentlige distinktioner og væsentlige udfordringer ved inddragelse af dyr præsenteres og danner oplæg for aktiv diskussion i det tilknyttede seminar.

Forelæsningens pensum:

- Bustad, L. (2014). Nyere opdagelser om vores forhold til naturen. *Psyke & Logos*, 35(2), 5-16. [12 sider]
- IAHAIO. (2018). IAHAIO White Paper. Definitions for Animal Assisted Intervention and guidelines for wellness of animals involved in AAI. Retrieved from <http://iahaio.org/best-practice/white-paper-on-animal-assisted-interventions/> [10 sider]
- Julius, H., Beetz, A., Kotrschal, K., Turner, D., & Uvnäs-Moberg, K. (2013). Attachment to pets: An integrative view of human—animal relationships with implications for therapeutic practice. Cambridge, MA, US: Hogrefe Publishing. [uddrag: kap 1-5 = 106 sider]

2. forelæsning: Pædagogisk involvering af hund og hest

6 timer v/ Tia Hansen

Beskrivelse: Forelæsningen giver eksempler på inddragelse af især hunde og heste i pædagogisk arbejde. Der fokuseres på gennemgang af to eksempler: *Læsehunde*, der er en konkret interventionstype for at støtte børn med læsevanskeligheder, og hesteassisteret pædagogik i forhold til børn og unge med udviklingsmæssige udfordringer fx i autismspektret.

Forelæsningens pensum:

- Gee, N., Fine, A.H., & McCardle, P. (Eds.). (2017): *How animals help students learn. Research and practice for educators and mental-health professionals*. New York: Routledge. [Alle kapitler undtagen 3, 8, 10 og 12; i alt 154 sider]
- Peters, B. C. M., & Wood, W. (2017). Autism and equine-assisted interventions: A systematic mapping review. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 47(10), 3220-3242. doi:10.1007/s10803-017-3219-9 [23 sider]
- Wood, D., Bruner, J. S., & Ross, G. (1976). The role of tutoring in problem solving. *Child Psychology & Psychiatry & Allied Disciplines*, 17(2), 89-100. doi:10.1111/j.1469-7610.1976.tb00381.x [12 sider]

3. forelæsning: Dyreassisteret rehabilitering

6 timer v/ Chalotte Glinthorg

Beskrivelse: Forelæsningen præsenterer rehabiliteringsbegrebet og giver eksempler på involvering af dyr i forskellige faser af rehabiliteringen. Foruden generel introduktion fokuserer forelæsningen på assistancehunde samt dyrs behov og

velfærd. De studerende præsenteres for forskning, dilemmaer og anbefalinger for god praksis og diskuterer dette i den efterfølgende seminartime.

Forelæsningspensum:

- Glintborg, C., & Hansen, T. G. B. (2017). Servicehunde til mennesker med psykisk sygdom - potentialer og mulige risici. *Social Kritik*, 29(152), 30-34. [5 sider]
- Hansen, T. G. B. (2018). Dyreassisteret rehabilitering. In C. Glintborg (Ed.), *Rehabiliteringspsykologi. En introduktion i teori og praksis*. (pp. 153-173). Danmark: Aarhus Universitetsforlag. [21 sider]
- Tedeschi, P., Pearson, J. A., Bayly, D., & Fine, A. H. (2015). On call 24/7—The emerging roles of service and support animals. In A. H. Fine (Ed.), *Handbook on animal-assisted therapy: Foundations and guidelines for animal-assisted interventions, 4th ed.* (pp. 321-332). San Diego, CA, US: Elsevier Academic Press. [12 sider]
- Wanneberg, P. L. (2014). Disability, riding, and identity: A qualitative study on the influence of riding on the identity construction of people with disabilities. *International Journal of Disability, Development and Education*, 61(1), 67-79. doi:10.1080/1034912X.2014.878543 [13 sider]

4. forelæsning: Terapeutisk involvering af hund og hest

6 timer v/ Tia Hansen

Beskrivelse: Forelæsningsgen gennemgår forskningsfund og teoretiske forståelsesforslag ift. to eksempler på dyreassisteret terapi: hundeassisteret terapi til børn med tilknytningsvanskeligheder og hesteassisteret terapi med en voksen målgruppe. Det diskuteres i det efterfølgende seminar i forhold til god praksis på området mht. menneskers og dyrs velfærd samt professionel etik, hvorefter der evalueres.

Forelæsningspensum:

- Anestis, M. D., Anestis, J. C., Zawilinski, L. L., Hopkins, T. A., & Lilienfeld, S. O. (2014). Equine-related treatments for mental disorders lack empirical support: A systematic review of empirical investigations. *J Clin Psychol*, 70(12), 1115-1132. doi:10.1002/jclp.22113 [18 sider]
- Julius, H., Beetz, A., Kotrschal, K., Turner, D., & Uvnäs-Moberg, K. (2013). *Attachment to pets: An integrative view of human—animal relationships with implications for therapeutic practice*. Cambridge, MA, US: Hogrefe Publishing. [uddrag: resten, dvs. kap 7-9 = 85 sider]
- Latella, D., & Abrams, B. N. (2015). The role of the equine in animal-assisted interactions. In A. H. Fine (Ed.), *Handbook on animal-assisted therapy: Foundations and guidelines for animal-assisted interventions, 4th ed.* (pp. 115-137). San Diego, CA, US: Elsevier Academic Press. [23 sider]
- Monroe, M., Whitworth, J. D., Wharton, T., & Turner, J. (2019). Effects of an Equine-Assisted Therapy program for military veterans with Self-Reported PTSD. *Society & Animals*, 1-14. doi:https://doi.org/10.1163/15685306-12341572 [14 sider]

Samlet litteraturliste:

- Anestis, M. D., Anestis, J. C., Zawilinski, L. L., Hopkins, T. A., & Lilienfeld, S. O. (2014). Equine-related treatments for mental disorders lack empirical support: A systematic review of empirical investigations. *J Clin Psychol*, *70*(12), 1115-1132. doi:10.1002/jclp.22113 [18 sider]
- Bustad, L. (2014). Nyere opdagelser om vores forhold til naturen. *Psyke & Logos*, *35*(2), 5-16. [12 sider]
- Julius, H., Beetz, A., Kotrschal, K., Turner, D., & Uvnäs-Moberg, K. (2013). *Attachment to pets: An integrative view of human—animal relationships with implications for therapeutic practice*. Cambridge, MA, US: Hogrefe Publishing. [191 sider]
- Gee, N., Fine, A.H., & McCardle, P. (Eds.). (2017): *How animals help students learn. Research and practice for educators and mental-health professionals*. New York: Routledge. [Alle kapitler undtagen 3, 8, 10 og 12; i alt 154 sider]
- Glintborg, C., & Hansen, T. G. B. (2017). Servicehunde til mennesker med psykisk sygdom - potentialer og mulige risici. *Social Kritik*, *29*(152), 30-34. [5 sider]
- Hansen, T. G. B. (2018). Dyreassisteret rehabilitering. In C. Glintborg (Ed.), *Rehabiliteringspsykologi. En introduktion i teori og praksis*. (pp. 153-173). Danmark: Aarhus Universitetsforlag. [21 sider]
- IAHAIO. (2018). *IAHAIO White Paper. Definitions for Animal Assisted Intervention and guidelines for wellness of animals involved in AAI*. Retrieved from <http://iahaio.org/best-practice/white-paper-on-animal-assisted-interventions/> [10 sider]
- Latella, D., & Abrams, B. N. (2015). The role of the equine in animal-assisted interactions. In A. H. Fine (Ed.), *Handbook on animal-assisted therapy: Foundations and guidelines for animal-assisted interventions, 4th ed.* (pp. 115-137). San Diego, CA, US: Elsevier Academic Press. [23 sider]
- Monroe, M., Whitworth, J. D., Wharton, T., & Turner, J. (2019). Effects of an Equine-Assisted Therapy program for military veterans with Self-Reported PTSD. *Society & Animals*, 1-14. doi:https://doi.org/10.1163/15685306-12341572 [14 sider]
- Peters, B. C. M., & Wood, W. (2017). Autism and equine-assisted interventions: A systematic mapping review. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, *47*(10), 3220-3242. doi:10.1007/s10803-017-3219-9 [23 sider]
- Tedeschi, P., Pearson, J. A., Bayly, D., & Fine, A. H. (2015). On call 24/7—The emerging roles of service and support animals. In A. H. Fine (Ed.), *Handbook on animal-assisted therapy: Foundations and guidelines for animal-assisted interventions, 4th ed.* (pp. 321-332). San Diego, CA, US: Elsevier Academic Press. [12 sider]
- Wanneberg, P. L. (2014). Disability, riding, and identity: A qualitative study on the influence of riding on the identity construction of people with disabilities.

International Journal of Disability, Development and Education, 61(1), 67-79.
doi:10.1080/1034912X.2014.878543 [13 sider]

Wood, D., Bruner, J. S., & Ross, G. (1976). The role of tutoring in problem solving.
Child Psychology & Psychiatry & Allied Disciplines, 17(2), 89-100.
doi:10.1111/j.1469-7610.1976.tb00381.x [12 sider]

I alt 508 s.

Valgfag: Seksualitetens psykologi

Modultitel dansk: Seksualitetens psykologi

Modultitel engelsk: Psychological approach to Sexuality

ECTS: 5

Placering

4. og 6. Semester

Modulansvarlig

Bo Møhl (bomoehl@hum.aau.dk)

Type og sprog

kurset foregår på dansk

Mål

Beskrivelse: Målet med kurset er at formidle en basal indsigt i sexologi, således at den studerende både får en grundig viden om og forståelse af, samt evne til refleksion over sexologiske teorier og kliniske problemstillinger. Dette involverer indsigt i nyere forskning, i kliniske, begrebslige og metodiske forhold, samt videnskabsteoretiske og historiske perspektiver.

Viden:

- Den studerende skal gennem modulet opnå viden om og forståelse af relevante begreber, tematikker og forskningsresultater på det sexologiske område
- kritiske perspektiver på sexologisk klinisk praksis, teori og forskningsmetodologi

Færdigheder:

- Den studerende skal gennem modulet opnå færdigheder i at
- beskrive og redegøre for relevante begreber og tematikker inden for sexologien
- beskrive og redegøre for relevante metodiske og analytiske tilgange til sexologiske problemstillinger
- reflektere over ovenstående i konkret afgrænsede sammenhænge baseret på cases og kliniske problemstillinger

Kompetencer:

- Den studerende skal gennem modulet opnå kompetencer til
- at kunne analysere, diskutere og vurdere forskellige tilgange til sexologiske problemstillinger
- anvende ovenstående viden og færdigheder til teoretisk og metodisk at undersøge relevante sexologiske problemstillinger på en selvstændig, velargumenteret, nuanceret og kritisk måde

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

"Seksualitet er centralt menneskeligt aspekt gennem hele livet, der involverer køn, kønsidentitet og –roller, seksuel orientering, erotik, nydelse, intimitet og forplantning. Seksualitet opleves og udtrykkes gennem tanker, fantasier, lyster, tro, holdninger, værdier, adfærd, praktikker, roller og relationer.(...). Seksualitet er under indflydelse af det stadige samspil mellem biologiske, psykologiske, sociale, økonomiske, politiske, kulturelle, etiske, legale, historiske, religiøse og spirituelle faktorer". Sådan er det blevet formuleret af WHO (2006). Knap 90% af danskere gav i SOSY undersøgelsen (2005) udtryk for, at et godt seksualliv var vigtigt for dem, men 11% kunne berette, at de havde en egentlig seksuel dysfunktion og langt flere havde intermitterende seksuelle problemer. Man ved, at et godt og givende seksuelt liv er en sundhedsfaktor, samt at seksuelle problemer øger risiko for udvikling af bl.a. skadelig brug af rusmidler og psykiske lidelser.

Kurset handler således om et om et stort og vigtigt emne, som alle psykologer får kontakt med i deres arbejdsliv, også selvom de vælger at arbejde med et område af vores fag, der ikke er direkte klinisk. Sexualiteten indgår i et formativt samspil med vores personlighed og har central betydning for de fleste menneskers psyko-sociale velbefindende. I enhver sexual handling indgår psykologi og dermed indplacerer sexologi sig i en almenpsykologisk ramme, der bl.a. handler om perception, mentalisering, interpersonelle relationer i et socialpsykologisk felt.

I *Seksualitetens psykologi* bliver seksualitet forankret i et bio-psyko-socialt perspektiv. Vi vil reflektere over betydningen af sociale og kulturelle forhold fx for det seksuelle normalitetsbegreb, men fokus vil være på de klinisk psykologiske implikationer af en udfoldet eller dysfunktionel seksualitet. Specielt ætiologiske overvejelser over samt diagnostisering og behandling af seksuelle dysfunktioner og parafilier, vil være centralt i kurset. – Kurset vil berøre emneområder, som kunne være oplagte temaer for empiriske undersøgelser på 9. semester og senere specialeskrivning.

Omfang og forventet arbejdsindsats

5 ECTS svarer til 135 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:

Aktivitet	Timer
6 forelæsninger à 4 timer	24
Læsning og forberedelse	111

NB: lektioner tælles som timer. Det forventes, at pensum er læst før forelæsningerne samt, at der i et vist omfang er parathed til at fordybe sig i anbefalet litteratur.

Antal forelæsninger: 6 x 4 timer

Antal forelæsningshold: 1

Deltagere

Kurset henvender til studerende på 4. og 6. semester, men også kandidatstuderende er velkomne

Deltagerforudsætninger

Det er en fordel, men ikke et krav, at kurser i psykiatri og klinisk psykologi er bestået.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser/ Seminarholder
1. forelæsning	4 x 45 min.	Sexologi i et bio-psyko-socialt perspektiv	Bo Møhl
2. forelæsning	4 x 45 min.	Sexuel udvikling	Bo Møhl
3. forelæsning	4 x 45 min.	Seksuelle dysfunktioner og deres behandling	Bo Møhl
4. forelæsning	4 x 45 min.	Sexuel diversitet og parafilier	Bo Møhl
5. forelæsning	4 x 45 min.	Sygdom og seksualitet	Bo Møhl
6. forelæsning	4 x 45 min.	Sexuelle krænkelse, teori og behandling	Bo Møhl

Eksamen

Prøven består i tilfredsstillende aktiv deltagelse i kurset, hvilket indebærer 75 % tilstedeværelse samt indløsning af samtlige opgaver, som stilles i løbet af kurset.

Syge- og re-eksamen:

Skriftlig.

Prøven er individuel.

Prøven er en hjemmeopgave, med en af den studerende valgt og af den kursusansvarlige underviser godkendt problemstilling i relation til pensum.

Pensumramme: 500 sider obligatorisk litteratur.

Sidetal: 5-7 sider.

Bedømmelsesform: Ved bedømmelsen gives bestået/ikke bestået. Besvarelsen bedømmes af eksaminator.

Prøven skal demonstrere, at modulets mål er indfrie.

Studerende, der er dumpet, er berettiget til individuelt feedback fra eksaminator. De

studerende kan rette henvendelse til studiesekretær Annette Christensen,

annette@hum.aau.dk.

Forelæsningsmanchet/Pensum:

1. forelæsning: Sexologi i et bio-psyko-socialt perspektiv

4 timer v/ Bo Møhl

Beskrivelse: I denne forelæsning gennemgås 1) en grundlæggende model for at forstå sexualitet biologiske, psykologiske og sociale dimensioner. Fokus vil være på det moderne parforhold og det ændrede sexologiske normalitetsbegreb. Forelæsningen belyser, hvorfor vi vælger netop ham eller hende som partner, og ser på den rolle som sexualiteten spiller. Teoretisk er det objektrelationsteori, attachment teori og udviklingspsykologi, der står i fokus.

Forelæsningens pensum:

- Kapitel 1, 2,4 & 15 In: Graugaard, Giraldi & Møhl (red.)(2019). Sexologi. Faglige perspektiver på sexualitet. Munksgaard (pp.13-63 & 103-143, 161-179)

2. forelæsning: Sexuel udvikling

4 timer v/ Bo Møhl

Beskrivelse: Forelæsningen omhandler sexuel udvikling fra barndom over ungdom og voksenalder til alderdom. Mennesket udvikler sig livslangt sexuel, og hver fase har sine udfordringer og problemstillinger.

Forelæsningens pensum:

- Kapitel 9, 10, 11 & 12 In: Graugaard, Giraldi & Møhl (red.)(2019). Sexologi. Faglige perspektiver på sexualitet. Munksgaard (pp. 217-299)

3. forelæsning: Seksuelle dysfunktioner og deres behandling

4 timer v/ Bo Møhl

Beskrivelse: Forelæsningen fokuserer på 1) "The Human Sexual Response Cycle" og andre modeller, der beskriver den menneskelige seksualitet, og bruger disse til at forstå de seksuelle dysfunktioner, som de beskrives i ICD 10 & 11. Hvordan viser de seksuelle dysfunktioner sig? - Hvad skaber seksuelle dysfunktioner? - og hvordan påvirker de parforholdet? samt 2) principper for behandling af seksuelle problemer.

Forelæsningens pensum:

- Kapitel 32 In: Graugaard, Giraldi & Møhl (red.)(2019). Sexologi. Faglige perspektiver på sexualitet. Munksgaard (pp.711-735)
- Kapitel 33 In: Graugaard, Giraldi & Møhl (red.)(2019). Sexologi. Faglige perspektiver på sexualitet. Munksgaard (pp.735-781)

Supplerende læsning:

- Møhl B Psykoterapeutisk behandling af seksuelle dysfunktioner – samlivsterapi. In: Alberdi F, Rosenbaum B, Sørensen P. (red) Moderne Psykoterapi. Teorier og metoder. København: Hans Reitzel 2015 (435-457)

4. forelæsning: Sexuel diversitet og parafilier

4 timer v/ Bo Møhl

Beskrivelse: Den menneskelige seksualitet er karakteriseret ved at være plastisk og præget af stor diversitet. Normalitetsbegrebet ændrer sig løbende og varierer fra kultur til kultur. Når den anderledes seksualitet bliver et problem for den enkelte eller for omgivelserne taler man om parafili forstyrrelser (parafilic dirordes), der refererer til psykiatriske diagnoser. Forelæsningsen gennemgår undersøgelser af diversiteten i den menneskelige seksualitet og vil også fokusere på de hyppigste parafili forstyrrelser og bl.a. se på deres funktion som erotiseret konfliktløsning (R. Stoller 1975)

Forelæsningsens pensum:

- Kapitel 13, 40, 41 In: Graugaard, Giraldi & Møhl (red.)(2019). Sexologi. Faglige perspektiver på seksualitet. Munksgaard (pp.299-143, 905-935 & 935-949)

Supplerende læsning:

- Kapitel 13 In: Graugaard, Giraldi & Møhl (red.)(2019). Sexologi. Faglige perspektiver på seksualitet. Munksgaard (pp.299-317)
- Stoller, R Perversion: The Erotic Form of Hatred. Washington DC: American Psychiatric Press 1975

5. forelæsning: Sygdom og seksualitet

4 timer v/ Bo Møhl

Både psykisk og fysisk sygdom påvirker seksualiteten hos patient og en eventuel partner. I forbindelse med sygdom er det overordentligt vigtigt at bevare den seksuelle funktion ikke mindst, fordi seksualiteten fungerer som en resurse i forbindelse med fastholdelse af et positivt selvbillede og bidrager til rehabilitering efter et sygdomsforløb. Endelig kan seksualiteten være det mødested, som parret har brug for i forbindelse med at bearbejde de problemer, som sygdommen har medført. Et velfungerende seksuelt liv, som man også kan have trods fysisk og psykisk sygdom, kan ses som en raskhedsfaktor

Forelæsningsens pensum:

- Kapitel 18, 19 & 22 In: Graugaard, Giraldi & Møhl (red.)(2019). Sexologi. Faglige perspektiver på seksualitet. Munksgaard (pp.409-461 samt pp. 501-527)

6. forelæsning: Sexuelle krænkelser, teori og behandling

4 timer v/ Bo Møhl

Sexuelle krænkelser finder sted i mange sammenhænge og kan både være fysiske og ikke-fysiske f.eks. ved deling af fotos uden den fotograferedes viden og/eller tilladelse. Sexuelle krænkelser i barndommen har voldsomme konsekvenser for barnet og er en risikofaktor for udvikling af psykisk sygdom ligesom krænkelser i voksenalderen så godt som altid har en negativ indflydelse på den krænkedes seksualitet. Forelæsningsen ville gennemgå seksuelle krænkelser af børn og voksne samt fokusere på seksuelle følelser og relationer mellem behandler og klient/patient, som er et tabuemne, der ofte forbigås i klinisk supervision.

Forelæsningsens pensum:

- Kapitel 31, 42 & 43 In: Graugaard, Giraldi & Møhl (red.)(2019). Sexologi. Faglige perspektiver på sexualitet. Munksgaard (pp.687-711 samt pp. 949-1001)

Samlet pensumliste

Graugaard, Giraldi & Møhl (red.)(2019). Sexologi. Faglige perspektiver på sexualitet. Munksgaard. Kapitlerne: 1, 2, 4, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 18, 19, 22, 31, 32, 33, 40, 41, 42, 43.

Forlag til yderligere læsning:

(Yderligere forslag vil blive nævnt i forbindelse med forelæsningserne)

Giddens, A. Intimitetens Forandring. Seksualitet, kærlighed og erotik i det moderne samfund. København: Hans Reitzels Forlag 1994

Stoller, R Perversion: The Erotic Form of Hatred. Washington DC: American Psychiatric Press 1975

Pensum udgør i alt 492 s.

Valgfag: At kende kultur – forandre kultur – skabe kultur

Modultitel dansk: At kende kultur – forandre kultur – skabe kultur

Modultitel engelsk: Knowing cultures – changing cultures – creating cultures

ECTS: 5

Placering

9. Semester

Modulansvarlig

Mogens Jensen (mogensj@hum.aau.dk)

Type og sprog

kurset foregår på dansk og engelsk

Mål

Culture is an indistinct concept used everywhere and sometimes encompassing everything. As a phenomenon, it is understood as stable or as dynamic and ever-changing. It applies to more than continents as in occidental culture and to small social groups as a clique. It is kept at museums and it is part of everyday interaction. This course will analyse culture at all levels and connect it to practical challenges as a psychologist.

Viden:

- Den studerende skal gennem modulet opnå viden om:
- kultur som begreb og fænomen
- sammenhæng mellem hverdagsliv og kultur

Færdigheder:

- at observere og analysere kulturens indflydelse på hverdagsliv på både individuelt niveau, på gruppeniveau og på samfundsniveau
- at koordinere både individuelle og kulturelle aspekter i analyser af problemstillinger i hverdagsliv

Kompetencer:

- indkredse kultur som element af problemstillinger i hverdagen samt afgrænse det for at kunne intervenere og påvirke disse
- at skelne mellem lokal kulturel konstituering af fænomener og problemstillinger og deres almene aspekter

The course consist of 5 sessions of 4 hours each and 1 final session of 6 hours. Sessions will consist of both lectures and exercises/groupwork and discussions.

Coordinator: Mogens Jensen (mogensj@hum.aau.dk)

Lecturers: Sarah Awad, Paula Cavada-Hrepich, Rasmus Hoffmann Birk, Ester Holte Kofod, Mogens Jensen

Omfang og forventet arbejdsindsats

5 ECTS svarer til 135 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:

Aktivitet	Timer
5 forelæsninger à 4 timer og 1 á 6 timer	26
Læsning og forberedelse	109

NB: lektioner tælles som timer. Det forventes, at pensum er læst før forelæsningerne.

Antal forelæsninger: 5 x 4 + 1 x 6 time

Antal forelæsningshold: 1

Deltagere

Kurset henvender til studerende på 9. semester

Deltagerforudsætninger

Gennemført bachelor i psykologi.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser/ Seminarholder
1.forelæsning	4 x 45 min.	Culture as concept and phenomenon	<i>Paula Cavada-Hrepich & Mogens Jensen</i>
2.forelæsning	4 x 45 min.	Experiencing change	<i>Sarah Awad</i>
3.forelæsning	4 x 45 min.	Culture and place	<i>Rasmus Birk & Sarah Awad</i>
4.forelæsning	4 x 45 min.	Health & culture	<i>Ester Holte Kofod & Rasmus Birk</i>
5.forelæsning	4 x 45 min.	Culture in children's and youths' lives	<i>Paula Cavada-Hrepich</i>
6.forelæsning	6 x 45 min.	Workshop on knowing – changing – creating culture	<i>Ester Holte Kofod & Paula Cavada-Hrepich</i>

Eksamen

Prøven består i tilfredsstillende aktiv deltagelse i kurset, hvilket indebærer 75 % tilstedeværelse samt indløsning af samtlige opgaver, som stilles i løbet af kurset.

Syge- og re-eksamen:

Skriftlig.

Prøven er individuel.

Prøven er en hjemmeopgave, med en af den studerende valgt og af den kursusansvarlige underviser godkendt problemstilling i relation til pensum.

Pensumramme: 500 sider obligatorisk litteratur.

Sidetæl: 5-7 sider.

Bedømmelsesform: Ved bedømmelsen gives bestået/ikke bestået. Besvarelsen bedømmes af eksaminator.

Prøven skal demonstrere, at modulets mål er indfrie.

Studerende, der er dumpet, er berettiget til individuelt feedback fra eksaminator. De studerende kan rette henvendelse til studiesekretær Annette Christensen,

annette@hum.aau.dk.

Description of course:

1. Culture as concept and phenomenon

4 timer v/ Paula Cavada-Hrepich & Mogens Jensen

This first meeting will raise the discussion of culture by an overview of the different aspects, understandings and levels of culture. What can a concept of culture accomplish and when is it misleading or useless? This will be accompanied by practical exercises to reveal aspects of the students' culture in everyday life that might be unconscious, that are learned but hard to change and nevertheless have changed over time.

Finally, the discussion of psychology in our cultures and of different psychology cultures will be raised.

Curriculum:

- Jensen, M. (2020) Commentary 1: Developing Psychology From the Diversity of Living Conditions in Guimarães, D.S. *Dialogical Multiplication* Cham: Springer (16 sd.)
- The rest will follow on Moodle in August.

2. Experiencing change

4 timer v/ Sarah Awad

In this lecture we will talk about how individuals experience change in times of social, political, and economic changes. The focus will be on the interrelations and interdependencies of individual and sociocultural changes, exploring how do we make meaning of personal and social ruptures and transition in a constantly changing environment. We will work with the case example of Covid-19 and its impact on individuals and cultures.

Curriculum:

- Zittoun, T., Valsiner, J., Salgado, J., Gonçalves, M. M., Vedeler, D., & Ferring, D. (2013). *Human development in the life course: Melodies of living*. Cambridge, United Kingdom: Cambridge University Press. (p. 261-284) (23s).
- Awad, S. H. (in press). Experiencing change: Rhythms of everyday life between continuities and change. *Qualitative Studies*. (33s)
- Grondin, S., Mendoza-Duran, E., & Rioux, P. A. (2020). Pandemic, Quarantine, and Psychological Time. *Frontiers in Psychology*, 11. (6s)

3. Culture and place

4 timer v/ Sarah Awad & Rasmus Birk

a. In this lecture we will explore how culture is connected to *place* and *community*. While it is commonplace to think of culture as being something that belongs to the nation-state (e.g. "Danish Culture"), we will explore how and when culture is connected to *place*.

b. Our examples here will especially be focused on urban areas, “multiculture” and belonging. One case we will discuss is that of so-called “ghettos” in Denmark, areas which become politically demarcated as “parallel societies” whose supposedly problematic culture must be changed.

Curriculum:

- Tonkiss, F. (2003). The Ethics of Indifference: Community and Solitude in the City. *International Journal of Cultural Studies*, 6(3), 297–311. <https://doi.org/10.1177/13678779030063004> [14 sider]
- Blokland, T. (2009). Celebrating Local Histories and Defining Neighbourhood Communities: Place-making in a Gentrified Neighbourhood. *Urban Studies*, 46(8), 1593–1610. <https://doi.org/10.1177/0042098009105499> [17 sider]
- Rhys-Taylor, A. (2013). The essences of multicultural: A sensory exploration of an inner-city street market. *Identities*, 20(4), 393–406. [15 sider]
- Tomaney, J. (2015). Region and place II: Belonging. *Progress in Human Geography*, 39(4), 507–516. <https://doi.org/10.1177/0309132514539210> [9 sider]

4. Health & culture

4 timer v/ Ester Holte Kofod & Rasmus Birk

This lecture will focus on *health* and culture, with a particular focus on mental health. Both in contemporary politics and in academic debates, people assume that “culture” matters for health, both physical and mental. In this lecture, we will therefore explore how the notion of culture(s) enables us to think about health in different ways. We will introduce and discuss topics such as diagnostic culture(s), cultural concepts of distress, and explore the potentials and limitations of approaching health through a cultural lens.

Curriculum:

- Shweder, R. A. (2008). The Cultural Psychology of Suffering: The Many Meanings of Health in Orissa, India (and Elsewhere). *Ethos*, 36(1), 60–77. <https://doi.org/10.1111/j.1548-1352.2008.00004.x> (17 sider)
- Luhrmann, T. M., Padmavati, R., Tharoor, H., & Osei, A. (2015). Differences in voice-hearing experiences of people with psychosis in the USA, India and Ghana: Interview-based study. *The British Journal of Psychiatry*, 206(1), 41–44. <https://doi.org/10.1192/bjp.bp.113.139048> (3 sider)
- Kirmayer, L. J., & Ryder, A. G. (2016). Culture and psychopathology. *Current Opinion in Psychology*, 8, 143–148. <https://doi.org/10.1016/j.copsy.2015.10.020> (5 sider)
- Brinkmann, S. (2016). Toward a cultural psychology of mental disorder: The case of attention deficit hyperactivity disorder. *Culture & Psychology*, 22(1), 80–93. <https://doi.org/10.1177/1354067X15621485> (13 sider)
- Kleinman, A., & Benson, P. (2006). Anthropology in the Clinic: The Problem of Cultural Competency and How to Fix It. *PLOS Medicine*, 3(10), e294. <https://doi.org/10.1371/journal.pmed.0030294> (4 sider)

5. Culture in children's and youths' lives

4 timer v/ Paula Cavada-Hrepich

It is common to talk about youth cultures such as performance culture, party culture, bullying culture, etc. Do such cultures exist by themselves, how are they established and maintained or changed? Moreover, as psychologists we are sometimes asked to intervene and change youth and children's cultures but how do we conceptualize such cultures, and thus approach it?

Considering that culture is a fundamental aspect of any community, we will explore in this session the dynamics by which culture and community in childhood and youth emerge, are supported and change. Here we will unfold the role of belongingness and inclusion/exclusion, drawing on the students own experiences earlier on and at the university.

Curriculum:

- Arcidiacono, C., Procentese, F., & Di Napoli, I. (2007). Youth, community belonging, planning and power. *Journal of Community & Applied Social Psychology*, 17, 280–295.
- Corsaro, W. & Eder, D. (1990). Children's Peer Cultures. *Annual Review of Sociology*, 16(1), 197–220.
<https://doi.org/10.1146/annurev.so.16.080190.001213>
- Hedegaard, M. (2014). Exploring tension and contradictions in youth's activity of painting graffiti. *Culture & Psychology*, 20(3), 387–403.
<https://doi.org/10.1177/1354067X14542526>
- Nsamenang, A. B. (2009). Cultures in Early Childhood Care and Education. In M. Fler, M. Hedegaard & J. Tudge (Eds.), *Childhood Studies and the Impact of Globalization: Policies and Practices at Global and Local Levels* (pp. 23-45). New York: Taylor & Francis.
- Pedersen, S., & Bang, J. (2016). Youth Development as Subjectified Subjectivity - a Dialectical-Ecological Model of Analysis. *Integrative Psychological & Behavioral Science*, 50(3), 470–491.
<https://doi.org/10.1007/s12124-015-9337-z>
- Qvortrup J. (2008) Childhood in the Welfare State. In: James A., James A.L. (eds) *European Childhoods* (p. 216-233). Palgrave Macmillan, London.
https://doi.org/10.1057/9780230582095_11

6. Workshop on knowing – changing – creating culture

6 timer v/ Ester Holte Kofod & Paula Cavada-Hrepich

In this last session we introduce several exercises to work actively on different aspects of culture.

Curriculum:

- N/A